

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Ενδεικτικό διάγραμμα ανάπτυξης του θέματος

1. Εννοιολογική οριοθέτηση και σημασία της δημιουργικής σκέψης
2. Δημιουργική και κριτική σκέψη
3. Κριτήρια της δημιουργικής σκέψης
4. Γνωρίσματα του δημιουργικού ατόμου
5. Στάδια της δημιουργικής διαδικασίας
6. Δημιουργικότητα και μάθηση (τεχνικές παραγωγής ιδεών)
7. Δημιουργικότητα και σύγχρονη εκπαίδευση
8. Προϋποθέσεις και τεχνικές που ευνοούν ή αναστέλλουν τη δημιουργική σκέψη των μαθητών
9. Συμπεράσματα και προτάσεις

**Η καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης του μαθητή
Φύλλο παρατήρησης**

Σχολείο:.....Δάσκαλος Δασκάλα
Τάξη:.....Ημερομηνία:.....Μάθημα:.....
Όνοματεπώνυμο φοιτητή/τριας:.....

Παρατηρήσεις

1. Στην τάξη υπάρχει ευχάριστη ατμόσφαιρα που κάνει τα παιδιά να νιώθουν άνετα και ελεύθερα:
α) Καθόλου β) Λίγο γ) Πολύ δ) Πάρα πολύ
2. Ο δάσκαλος παρακινεί τα παιδιά: *
α) Να δίνουν περισσότερες από μία ιδέες-λύσεις σ' ένα πρόβλημα
β) Να προσεγγίζουν με διαφορετικούς τρόπους ένα ζήτημα
γ) Να δίνουν πρωτότυπες απαντήσεις
δ) Να αρκούνται σε μία μόνο απάντηση
3. Οι μαθητές στην τάξη: *
α) Διατυπώνουν περισσότερες από μία ιδέες-λύσεις σε ένα πρόβλημα
β) Εκφράζουν πρωτότυπες ιδέες
γ) Επινοούν πρωτότυπες κατασκευές
δ) Αρκούνται σε μία μόνο απάντηση
4. Ο δάσκαλος συνήθως:
α) Αποδέχεται τις καινοτόμες απόψεις των μαθητών
β) Τις απορρίπτει
5. Ο δάσκαλος παρέχει αρκετό χρόνο στους μαθητές ώστε να δίνουν πρωτότυπες ιδέες και απαντήσεις:
α) Ποτέ β) Σπάνια γ) Συχνά δ) Πάντοτε
6. Οι μαθητές με δημιουργική σκέψη αντιμετωπίζονται από τους συμμαθητές τους:
α) Θετικά
β) Αρνητικά
γ) Αδιάφορα
7. Ο δάσκαλος δίνει ερεθίσματα στους μαθητές για διατύπωση ανοιχτών ερωτήσεων;
α) Ποτέ β) Σπάνια γ) Συχνά δ) Πάντοτε

* Κυκλώστε μια επιλογή σε κάθε παρατήρηση. Στις παρατηρήσεις με αστερίσκο μπορείτε να κάνετε και περισσότερες από μία επιλογές.

Η καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης του μαθητή

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Abercrombie, M., (1986). *Δημιουργική διδασκαλία και μάθηση. Η ανατομία της σκέψης*, μτφρ. Ε. Μπακαλάκη, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Goleman, D., (1998). *Η συναισθηματική νοημοσύνη*, Ζ έκδοση, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Gottman, J. (2000) *Η συναισθηματική νοημοσύνη των παιδιών*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Katz, L., & Chard, S., (2004). *Η μέθοδος Project: Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας των παιδιών της προσχολικής ηλικίας*, εκδ. Ατραπός, Αθήνα.
- Massialas, B., & Zevin, J., (1975). *Δημιουργική εργασία στο σχολείο*, μτφρ. Κ. Τσιμπούκης, Αθήνα.
- The Open University, (1987). *Νοημοσύνη και δημιουργικότητα*, εκδ. Κουτσουμπός, Αθήνα.
- Timbal-Duclaux, L., (1990). *Το δημιουργικό γράψιμο*, μετάφρ. Γ. Παρίσης, εκδ. Πατάκης, Αθήνα.
- Δανασσής-Αφεντάκης, Αντ., (1995). *Σύγχρονες τάσεις της αγωγής*, εκδ. Δέσποινα Μαυρομμάτη, Αθήνα.
- Καψάλης, Αχ., (1989). *Παιδαγωγική Ψυχολογία*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσ/νίκη.
- Καψάλης, Αχ., (1996). *Διδακτική και Αναλυτικά Προγράμματα, Η εξέλιξη της Διδακτικής: Επιστημονική θεώρηση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Κούσουλας, Φ., (2004). *Σχεδιασμός και Εφαρμογή Διαθεματικής Διδασκαλίας*, εκδ. Ατραπός, Αθήνα.
- Κουτσουβάνου, Ε., (1990). *Μορφές και τρόποι εργασίας στο νηπιαγωγείο*, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα.
- Λιούγκαν, Κ., (1987). *Ο μύθος της ευφυΐας*, εκδ. Αίολος, Αθήνα.
- Μαγουλιώτης, Α., (1994). *Το μπλοκ της φαντασίας, Τα παιδιά παρατηρούν και δημιουργούν*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Μάνος, Γ., Κ., (1993). *Παιδαγωγική Ψυχολογία-Ψυχοπαιδαγωγική*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Ματσαγούρας, Η., (1994). *Στρατηγικές διδασκαλίας: Από την πληροφόρηση στην Κριτική Σκέψη*, εκδ. Συμμετρία, Αθήνα.

- Νημά, Ε., (1997). «Φύση και καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης στο σχολείο», περ. *Μακεδόν*, τ. 4, χειμώνας 1997-1998, σ. 45-47.
- Νικολόπουλος, Π., (1986). «Η δημιουργική σκέψη και το παιδί», περ. *Σχολείο και Ζωή*, τ. 1, Ιανουάριος 1986.
- Ξανθάκου, Γ., (1998). *Η δημιουργικότητα στο σχολείο*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Ξανθάκου, Γ., & Καΐλα, Μ., (2002). *Το δημιουργικής επίλυσης πρόβλημα*, εκδ. Ατραπός, Αθήνα.
- Παπάς, Α., (1995). *Η αντιπαιδαγωγικότητα της Παιδαγωγικής*, εκδ. Δελφοί, Αθήνα.
- Παπάς, Αθ., (1985). «Δημιουργική και αναπαραγωγική εκπαίδευση», περ. *Σχολείο και Ζωή*, τ. 4,5,6, Απρίλιος-Μάιος-Ιούνιος 1985.
- Παπάς, Αθ., (1990). *Μαθητοκεντρική διδασκαλία*, τ. 3, εκδ. Βιβλία Για Όλους, Αθήνα.
- Παρασκευόπουλος, Ι., (χ.χ.). *Εξελικτική Ψυχολογία*, τ. 3, Αθήνα.
- Πιπερόπουλος, Γεώργιος, (1995). *Εφαρμοσμένη Ψυχολογία*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Στασινός, Δ., & Παπαχρήστος, Π., «Η δημιουργική σκέψη. Η φύση και η μέτρησή της», περ. *Σχολείο και Ζωή*, τ. 3, Μάρτης 1980, τ. 4, Απρίλης 1981 & τ. 5-6, Μάιος-Ιούνιος 1981.
- Τριλιανός, Αθ., (1997). «Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης στο σχολείο: Οι καιροί ου μενετοί», περ. *Μακεδόν*, τ. 4, χειμώνας 1997-1998, σ. 31-43.
- Τριλιανός, Αθ., (1997). *Η κριτική σκέψη και η διδασκαλία της*, εκδ. Τελέθριον, Αθήνα.
- Τριλιανός, Αθ., (2003). *Μεθοδολογία της σύγχρονης διδασκαλίας*, τ. Β, Αθήνα.
- Χαραλαμπίδης, Ν., Ι., (1981). *Πρόγραμμα αγωγής και ασκήσεως της δημιουργικής σκέψεως σε παιδιά του δημοτικού σχολείου, Σχεδιασμός-Εφαρμογή-Αποτελέσματα*, Αθήνα 1981.